

Forfatter: Chievitz, Poul

Titel: Udrag fra Fra Gaden

Citation: Chievitz, Poul: "Fra Gaden", i Chievitz, Poul: *Fra Gaden*, udg. af Esther Kielberg ; Uffe Andreasen , Det Danske Sprog- og Litteraturselskab, Borgen, 1991, s. 185.
Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-chievitz01-shoot-idm139771788946144/facsimile.pdf> (tilgået 06. maj 2024)

Anvendt udgave: Fra Gaden

- (1844) af den fr. forfatter Eugène Sues roman *Les Mystères de Paris* (1842-1843); da. *Parisis Mysterier*; fra 1842 bragt som føljeton i avisen *Dagen*. – (*die*) *Esle*: ty. ugle; kvinde m. fælt, uhyggeligt udseende.
- 73 *billig*: berettiget. – *Falstaff*, Sir John: komisk figur fra Shakespeares skuespil. – *Japhet, der einen Vater sucht*, ty. overs. af *Japhet in Search of a Father* eng. »Jafet, der søger en faders», roman (1836) af den eng. forfatter Captain F. Marryat (1792-1848). – *Hafiz*, Shems-ed-din-Muhammed (beg. af 14. årh. – 1389); betydelig persisk lyriker.
- 75 *ubehagelig*: ilde tilpas.
- 76 *Pour vous plaire* (. . .): fr. »For at være dig til behag, du rene Emilie./ fortæres jeg nat og dag af at elske på rette vis./ Men jeg må tilstå, at en bespottelig følelse går gennem mit hjerte./ når jeg ser dine yndigheder./ Det åndeligt ophøjede bor hos mig dør om dør med det legemlige./ og på trods af respekten for min blufærdige lidenskab/ føler jeg mig slet ikke skabt for den platoniske kærlighed». Efter *Lettre XLVII* fra Demoustier: *Lettres* (. . .) – *uforsvaret*: ubeskyttet; ubevogtet.
- 77 *Vals*: opr. østr. folkedans; vandt især udbredelse som pardans i selskabslivet m. den østr. komponist Joh. Strauss d.æ.'s wienervalse i 1830'erne. – *Antagonist*: modstander.
- 80 *fortvivler om*: i høj grad tvivler på.
- 81 *1/8 48*: måske = 1/8 40: en Thombre-melding. – *med Krulle til Beet*: beregningsmåde i regnskabsThombre; højt spil. – *Hamborger Skotsk*: en slags polka (især en bondedans). – *Kongens Klub* i Østergade; selskabelig klub, stiftet 1796.
- 82 *Combien des choses* (. . .): fr. »Hvor meget er der ikke i en menuet?». – *Vestris*, G. (1729-1808); kendt ital.-fr. danser; el. sønnen M.A. Vestris (1760-1842), den da. danser og balletkomponist Aug. Bournonvilles lærremester.
- 83 *Hornpipe*: eng. matrosdans. – *kenob*: fortrinlig. – *homerisk (Latter)*: voldsom. – *prude*: snerpede.
- 85 *parere*: se n.t.s. 13. – *couperer* (i l'hombre): dele kortene i to bunker.
- 86 *A Glas* (. . .): eng. »Et glas punch? Meget gerne, sagde mr. Pickwick. Ud-mærket. Jeg tager ét til. Hor, skål, mine herrer!» (Ch. Dickens: *Pickwick Papers*: (1836-1837); da. *Pickwick Klubben* (1840). – *Kradser*: dram, snaps. – *Ijender Leiligheden*: ved, hvor og hvordan lokaliteterne er. – *Madfit*: stegfedt.
- 87 *Søphen(er)*: dram, brændevin. – *statistisk(e)*: som beskriver et område af en stats indre forhold. – *Bolle*: skål til punch o.lign.
- 89 *Toast*: eng. skål. – *Acclamation*: bifald. – *Nagelprobe*: ty. »negleprøve»: at vende det tomte glas over neglen på venstre hånds tommelfinger for at vise, at der ikke falder så meget som en dråbe på neglen.
- 90 *Kunsten at gøre sig elsket af det smukke Kjøne*: 2. opl. 1835. – *Copist*: skriver. – *det hvide Baand*: storkorset af Dannebrog. – *Kammerherreneglen*: værdighedstegn for kammerherre = titel i 2. rangklasse, se n.t.s. 9. – *man endnu ikke havde Blade* (. . .): i 1830'erne begyndte en underholdende, tit sensa-

- tionspræget tidskriftlitteratur at florere. – *Politivennen*: tidskrift (1798-1811, 1816-1842); gav kritik af politiets o.a. myndigheders sløserier ovf. politivedtægten. – *Ringetui(ets)*: ringeapparat v. dør el. port. – *Studenteforening*: oprettet 1820. – Y-Z: politikeren og nationaløkonomen C.N. David (1793-1874), som skrev i J.L. Heibergs tidskrift *Kjøbenhavns flyvende Post* (1827-1828, 1830-1837) under dette mærke. Grundlagde i 1834 ugeskriftet *Fædrelandet*.
- 91 *opføre en Cotillon*: indlede, være det første par i en c., dvs. selskabsdans m. skiftende ture el. selskabslege efter den opførendes opfindsomhed. – *Engelskildans*: gl. turdans. – *Dr. Heibergs Vaudeviller*: J.L. Heibergs populære v. (dvs. mindre syngespil) blev til 1825-1836. – *Brevduen*: ugeskrift (1818-1829) udg. af skuespilleren C.N. Rosenkilde.
- 92 *Byron, C.G.* (1788-1824): eng. digter; hans dæmonske, »interessante« digterfysiognomi skabte mode i 1820'ernes og 1830'ernes Europa.
- 93 *Bom(m)en*: hjelkeværk el. flydebro; afspærret indsejling til havn. – *Säg mig (...)*: fra J.L. Heibergs vaudeville *Aprilsnarrene* (1826), I, 21.
- 94 *Børneluset*: se n.t.s. 45. – *Bancosedler*: værdipapirer, udstedt af bank; cirkulerede som penge.
- 95 *Vi'r konnten (...)*: ty. »Vi kunne magelig sige sparto – er De med?« – *Freia*: i nord. mytologi kærlighedsgudinden. – *dass man damals (...)*: ty. »at man dengang havde både videre ærmer og snævrere skorter. Dengang? (...) hvornår? – Ih, da hun stadig var ung (...) – Hun ung? (...) – Den unge mand er beruset. Hun ser jo gammel og grim ud som en peberbøsse. – Emilie? (...) – Hvem taler om Emilie? Nej hendes tante, justitsrådinden.«
- 96 *angenehme*: behagelige. – *Die Fenster (...)*: uoversættelig parodi på ty. grammatikalske remser. – *Roadhuset*: arkitekt C.F. Hansens domhus på Nytorv (opf. 1805-1815) var tillige byens rådhus indtil 1902.
- 97 *le diable boitesec*: fr. *Haltefanden*, fantastisk roman (1707) af A.-R. Le Sage (1668-1747); da. 1747. – *med et Skab*: i en brandert.
- 98 *Morpheus*: i gr. mytologi en af drømmeguderne.
- 100 *Here's to the (...)*: eng. »Skål for den fortryllerske, hvis smilchuller vi værdsætter;/ og nu en skål, min herre, for pigen som ingen har;/ Skål for pigen med de to blå øjne; og skål, min herre, for den skønjomfru, som kun har ét.« (fra R.B. Sheridan's (1751-1816) lystspil *The School of Scandals* (1777), da. *Bagtalelsens Skole*).
- 103 *Deduction(er)*: udførlig fremstilling. – *Deconum*: velanstændigheden.
- 105 *en høiere Dannelses Anstalt*: lærestalt for fagl. el. alm. dannelse; tit ironisk om institut for unge piger. – *besynderligt*: særlig.
- 106 *Attestats*: embedseksamen. – *Kjærligheds Alåre*: relief (1824) af billedhuggeren Bertel Thorvaldsen (1768-1844). – *Carica micrcarpa*: plante af caricaceae-familien; hertil hører også det subtropiske og tropiske melontræ (papaya). – *Gjordemoder*: jordemoder. – *uskateerlig*: uvurderlig.
- 107 *Holberg (...)* *en halv Snes Djævla (...)*: Holberg-»citatets« må være inspireret af flere tekststeder fra komedien *Den Vægelsindede* (1722): (...) *der maa være en 5, 6 Sætle i hende, som føre Krig sammen (...)* (I, 5); (...) *og deres*